

קוֹנְטְרָס

חֲמִשָּׁה-עָשָׂר-בְּשָׁבַט

יגלה נוראות ונפלאות מהיום הקדוש הזה, והלמודים
שלומדים ממנו, ומסודות ורזי הגלגול, ומה שעובר
על האדם בזה העולם, ואל כל מה שהאדם יכול
לזכות בזה העולם; אשרי מי שמחזיק מעמד, ואז טוב
לו כל הימים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, כִּי הֵנָּה כְּתִיב (דְּבָרִים כ): "כִּי
הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", הֵינּוּ הָאָדָם נִדְמָה לְעֵץ הַשָּׂדֶה.
וּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבְנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
מח); אֲשֶׁר יֵשׁ אֵילָן שְׁלֹקָה לֹו מֵאָה שָׁנָה לְגִדּוֹל,
וּבְיָדָיו עוֹבֵר עַל הָאֵילָן מֵה שְׁעוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמֵּאָה
שָׁנָה — רוּחֹת, גְּשָׁמִים וּשְׁלֵגִים, קָר וְחֹם, קִיץ
וְחֹרֶף, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לְסוּף מֵאָה שָׁנָה הוּא יוֹצֵא
בְּכַח גְּדוֹל מְאֹד וְצוּמָח, וּמוֹצִיא פְּרוֹת יָפִים, וְזוֹ
הַתְּחִיזוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְכָל אָדָם, שֶׁיִּתְחַזֵּק בְּמִשְׁךְ
כָּל יָמֵי חַיָּיו, וְלֹא יִשָּׁבֵר מְשׁוּם דָּבָר שְׁעוֹבֵר עָלָיו
מֵרוּחֹת רָעוֹת, קָר וְחֹם, עֲלִיּוֹת וּוְרִידוֹת, וַיִּשְׁתַּדֵּל
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַע עוֹלָם. כִּי כֵן אָמַר
רַבְנֵי ז"ל, שְׁהַעוֹלָם הַזֶּה גֶּשֶׁר צָר מְאֹד, וְהַכֶּלֶל
וְהָעֶקֶר שֶׁלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, וּכְשֶׁאָדָם חִזַּק בְּאַמוּנָה,
אֲזִי אֵין לוֹ לְהִתְפַּחַד מְשׁוּם דָּבָר שְׁבַע עוֹלָם.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תרעו).

קונטרס

חַמְשָׁה-עָשָׂר-בְּשָׁבַט

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֵּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — לְהַעֲלוֹת
אֶת גִּשְׁמֵיּוֹת הַבְּרִיאָה אֵלָיו יְתָבְרַךְ, עַל-יְדֵי שְׂמֻכָּנִים
הַיֵּטֵב בְּלָבוֹ וּבִדְעָתוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתָבְרַךְ, וְרַק
בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הַזֶּה הָאָדָם נִבְרָא — שִׁיְהַפֹּךְ
מִגִּשְׁמֵיּוֹת אֶל רוּחַנִיּוֹת, וְזֶה הַיּוֹם הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה
שֶׁל חַמְשָׁה-עָשָׂר-בְּשָׁבַט, שָׂאז רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת,
וְבוֹ בַיּוֹם יֵשׁ לָהֶם עֲלֶיהָ, כִּי כְּתִיב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי
הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", בְּדִיוֹק כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה שֶׁגִּדֵּל
וְצוֹמַח וּמוֹצִיא פְּרוֹת, כְּמוֹ-כֵן אָדָם יֵשׁ לוֹ שְׂאִיפָה רַק
לְגִדֵּל וְלַצְמַח וְלְהוֹלִיד בְּנִים וּבְנוֹת חַיִּים וְקַיִמִים
וּמְצַלְחִים, אִךְ הָאָדָם צְרִיךְ לְמַלֵּא עֲצָמוֹ עִם אֱלֻקוֹתָיו
יְתָבְרַךְ, וְאִז כְּמוֹ אֵילָן בְּאִפְן שֶׁיִּגְדֵּל וְיִצְמַח צְרִיךְ
שִׁיְהִיָּה לוֹ הַרְבֵּה מַיִם שֶׁיִּשְׁקוּ אוֹתוֹ, וְאִז דִּיקָא גִּדֵּל
וְצוֹמַח יָפֵה, כְּמוֹ-כֵן הָאָדָם צְרִיכִים לְהַשְׁקוֹתוֹ עִם גְּלוּי

אלקות, ועל-ידי-זה הוא גדל וצומח יותר ויותר, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה): כשיש ארץ טובה, אז צומח וגדל, ולהפוך הכל נשחת ונתקלקל, רחמנא לצלן. וזה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת לא.): אמונה זה סדר זרעים; על-ידי אמונה יש לו פח הגדל וכח הצומח, וזה מה שנותן חיות לאדם לגדל ולצמח ולעבר על כל המשברים שעוברים עליו בחיים כל יום ויום. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עו): על-ידי שאדם מסתכל רק אל הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה יש לו שבע, והוא תמיד שש ושםח, פי ברגע שהאדם מסתכל רק על אלקותו יתברך, על-ידי-זה יש לו בחינת שבע, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא עד:), שהסומא אין לו שבע, כי מי שאינו מסתכל על רוחניות חיות אלקותו יתברך, על-ידי-זה שום דבר אינו משביע אותו, הוא תמיד בבחינת צמאון, רעבון, ואינו יכול להשקיט את עצמו; כי הנפש האלקית שבאדם צמאה אל רוחניות חיות אלקות, הנפש של האדם צמאה ורעבה לאלקות, רוצה להרגיש אלקות, ואם אדם אינו זוכה להרגיש אלקות ולראות אלקות, אז אין לו שבע. לזאת, בני ובנותי היקרים! עלינו להתעורר עכשו בחג הנפלא הזה חמשה-עשר-בשבת, שהוא ראש השנה לאילנות, ונתבונן בנפלאות פלאי הבריאה

שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא לְפָנֵינוּ. אָנוּ רוֹאִים דּוֹמָמִים, כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ דּוֹמָם, אֲבָל זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; אָנוּ רוֹאִים צְמָחִים, אֵילָנוֹת וְשִׂיחִים, אֲבָל הַכֹּל זֶה לְבוּשׁ לְאֱלֻקוֹת, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, חַיּוֹת רְעוּת וּבְהֵמוֹת, עוֹפוֹת שָׁמַיִם לָרֹב, דְּגֵי הַיָּם וְכֹל מִיַּי שְׂרָצִים וּרְמָשִׁים לְאֵין סֹפֶר, בְּלִיוְנֵי אֲנָשִׁים, מִי הוֹלֵךְ בָּהֶם? מִי מִתְנוּעֵעַ בָּהֶם? מִי מִסְתַּכֵּל בָּהֶם? רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אִם אָדָם מִתְחִיל לְרַאוֹת אֶת הָאֱלֻקוֹת שְׁבַתוֹךְ הַבְּרִיאָה, נִתְגַּלָּה אֱלֹהֵי יְפֵי הַבְּרִיאָה. לָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב): מְכַל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אִם אָדָם זוֹכֶה, וּמִטָּה אֵזֵן אֶל הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, אֵזֵי שׁוֹמֵעַ אֵיךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרָא אוֹתוֹ; כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרָא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ חֲרָשִׁים — אֵינְנוּ שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לָכֵן אֵינְנוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶה מֵה שְׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס') עַל הַמְּשָׁנָה (תְּרוּמוֹת, פָּרָק ב'): סִתָּם חֲרָשׁ — אֵינּוּ שׁוֹמְעִים וְאֵינּוּ מְדַבְּרִים; מִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַצְּדִיק שֶׁמְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, אֵינּוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי הַצְּדִיק מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם מֵהַשְּׁנָה. כִּי הָאָדָם מִסְתַּוְּבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם וְהוּא יֵשֵׁן, מִחוּ יֵשֵׁן, מִדּוּעַ? כִּי אֵינּוּ מְרַגֵּשׁ אֱלֻקוֹת; כִּי אִם אָדָם הִיא מְרַגֵּשׁ

שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה, עִמּוֹ וְאָצְלוֹ, לֹא הָיָה
 יִשְׁרָאֵל. כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּלֶּה הָאֱלֹקוֹת אֶצְלֵ הָאָדָם, קָשָׁה לוֹ
 לִישָׁן. לָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁנָה, סִימָן א'):
 כָּל מִי שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ יוֹתֵר, הוּא רַחוּק מֵהַשְּׁנָה יוֹתֵר;
 וְזֶה מֵה שְׂפָתוֹב אֶצְלֵ יַעֲקֹב אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית כח, טז):
 "וַיִּיקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר, אָכֵן יֵשׁ הַיְיִ"ה בַּמָּקוֹם
 הַזֶּה, וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי"; כִּי אִם אֲנִי יָדַעְתִּי שֶׁפֹּה נִמְצָא
 'אֲנֹכִי הַיְיִ"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם', לֹא
 הָיִיתִי יִשְׁרָאֵל. וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אִם הָיָה
 יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאָצְלוֹ,
 אֲזִי לֹא הָיָה נִשְׁבֵּר מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, הַמְשֻׁבְּרִים
 וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, וְהָיָה בּוֹרַח אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, אִךְ בְּשִׁבִיל שֶׁאָדָם אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת
 הַחֲכָם הַמְּעוֹרֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, בְּשִׁבִיל זֶה אֵינוֹ יְכוּל
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. לָכֵן אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים יט, ד):
 "אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים, בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם"; "אֵין אָמַר
 וְאֵין דְּבָרִים" לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, מִחֲמַת שֶׁ"בְּלִי
 נִשְׁמָע קוֹלָם" — הֵינּוּ שְׂאִין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצְּדִיק
 הַמְּעוֹרֵר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ; כִּי בְּאַמְתּוֹ, זֹה הַמִּתְנַהֵג הַכִּי
 יָפֵה לְאָדָם — כְּשִׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
 וְאֵין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא, וְאֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ כָּל אֲשֶׁר צָרִיךְ. וְאֵל יֹאמֶר אָדָם: "הִתְחַנַּנְתִּי
 וּבִקְשָׁתִי מֵה שְׂאֵנִי צָרִיךְ וְלֹא קִבַּלְתִּי", אֲלֵא סִימָן שֶׁלֹּא

בְּקִשְׁתָּ מִסְפִּיק, כִּי אַחֲרַת הַיִּיתָ מִקְבֵּל, כִּי "קְרוֹב ה' לְכָל קֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תהלים קמה, יח); אֲךָ כְּתִיב (שם יב, ט): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְּהַלְכוּן"; אָדָם שְׁחָטָא וּמְסַבֵּב בְּקִלְפוֹת וּבְהִסְתָּרוֹת, שְׂמַעְלִימוֹת וּמְסִתִּירוֹת אֱלֻקוֹת, אֵינְנוּ מְסַגֵּל לְהַבִּין שְׁהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו וְאוֹהֵב אוֹתוֹ וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה מְתַרְשֵׁל בְּתַפְלָה, אָבֵל אִם אָדָם הִיָּה בָּא אֶל הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא בְּלֵב אֵמֶת וְנִשְׁפָּר, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הִיָּה שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּחִיצוֹת שְׂבִינוּ לְבִין הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ הִיָּה עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה בְּשִׁירוֹת וּבְתַשְׁבּוּחוֹת לְהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, הִיָּה רוֹאֵה אֱלֻקוֹת מִכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ בְּחַמְשָׁה-עָשָׂר-בְּשִׁבְט — רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת, עָלִינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בִּיפֵי הַבְּרִיאָה, עָלִינוּ לְהִתְבּוֹנֵן מַה הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר הַזֶּהֱרָ (פָּרַשַׁת בֹּא מִב:): בְּגִין דִּישְׁתְּמוֹדְעוֹן לִיָּה, הֵינּוּ תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה הִיָּתָה רַק כְּדֵי שְׂיִזְכּוּ לְהַפִּיר אֶת הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא פָּנִים בְּפָנִים; וְאוֹמֵר הָאֲר"י הַקְדוּשׁ (שְׁעַר הַגְּלוּלִים), שְׁבָכַל פָּרַט וּפָרַט מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ גְּלוּלִים שֶׁל נְשָׁמוֹת שְׁחָטָאוּ וְנִתְגַּלְגְּלוּ, יֵשׁ נְשָׁמוֹת מְסַכְּנוֹת שְׁנִתְגַּלְגְּלוּ בְּאֲבָנִים, שְׁזָה סוּד (חֲבִקוּק ב, יא): "אָבֵן מִקִּיר תִּזְעַק"; הֵינּוּ בְּתוֹךְ הָאָבֵן נִמְצָאת נְשָׁמָה וְזוֹעֶקֶת: "תַּעֲשׂוּ לִי טוֹבָה תִּתְקַנּוּ אוֹתִי, שְׂאִזְכָּה לְהִגִּיעַ

אַל תִּקְוֵנִי". כְּמוֹ-כֵן גַּם בְּתוֹךְ הָאֵילָנוֹת יֵשׁ נִשְׁמוֹת
 מְגֻלְגָלוֹת וּמְבַקְשׁוֹת לְבֹא אֶל תְּקוּנָם הַנִּצְחִי. וְכִמוֹ
 שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּרָאשִׁית וּבָהּ, פְּרָשָׁה יג, סִימָן
 ב'): הָאֵילָנוֹת כְּאֵלוּ מְשִׁיחִים אֵלוּ עִם אֵלוּ וּמְשִׁיחִים
 עִם הַבְּרִיּוֹת; וּבְתוֹךְ כָּל אֵילָן וְאֵילָן יִשָּׁנָן נִשְׁמוֹת
 מְגֻלְגָלוֹת, וּמְשִׁיחִים וּמְדַבְּרִים אֶל הַבְּרִיּוֹת, וּמְבַקְשִׁים:
 "תַּעֲשׂוּ עִמָּנוּ חֶסֶד, וּתְתַקְּנוּ אוֹתָנוּ הַנִּשְׁמוֹת הַמְגֻלְגָלוֹת
 בְּתוֹךְ הָאֵילָנוֹת". וּמִתְחַנְּנוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל: "בֹּא
 תִתְקַן אוֹתִי", אָבֵל אַף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, אַף אֶחָד אֵינוֹ
 רוֹאֶה, אַף אֶחָד אֵינוֹ מְרַגֵּשׁ; וְכִמוֹ-כֵן בְּחִיּוֹת
 מְסֻתּוֹבְבִים גְּלִגּוּלִים, וְהֵם נוֹבְחִים, צוֹעְקִים וּבוֹכִים:
 "אֲנֵנּוּ עִשׂוּ עִמָּנוּ חֶסֶד, וְתוֹצִיאוּ אוֹתָנוּ מִפֶּה". וְאָדָם
 אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין בְּזֶה, רַק הַצְדִּיק הַדְּבּוּק בְּחֵי
 הָעוֹלָמִים, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵין
 לוֹ שׁוּם שְׂמִיעָה, אֵין לוֹ שׁוּם נְשִׁימָה, אֵין לוֹ שׁוּם
 דְּבוּר, אֵין לוֹ שׁוּם תְּנוּעָה, אֵין לוֹ שׁוּם הֶלִיכָה בְּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי הוּא חוֹשֵׁב רַק מְאַלְקוֹת, וְרוֹאֶה רַק אֱלֻקוֹת,
 וּמְרַגֵּשׁ רַק אֱלֻקוֹת, וְנוֹשֵׂם רַק אֱלֻקוֹת, וּמְדַבֵּר רַק
 אֱלֻקוֹת, וּמְתַנוּעֵעַ רַק עִם אֱלֻקוֹת, וְהוֹלֵךְ רַק עִם
 אֱלֻקוֹת, כִּי אֲצִלוֹ הַכֹּל עֲצָם אֱלֻקוֹת, מֵרַב גְּלוּי רוּחָנִיּוֹת
 שְׂמֵאִיר בְּנִפְשׁוֹ הָאֱלֻקִּי, וְלִכֵּן הוּא רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ אֶת
 הַנִּשְׁמוֹת שְׂבוּכוֹת וּמִתְחַנְּנוֹת, שִׁיתָנוּ לָהֶן תְּקוּנָן. לְזֹאת,
 אָמַר הָאֶר"י הַקְדוּשׁ: בְּשַׁעֲהַ שְׂאָדָם אוֹכֵל פְּרוֹת —

גִּפְזָן, תְּאֵנָה וְרִמּוֹן, אוֹ שְׂאֵר פְּרֵי הָאֲדָמָה, וְכֵן לֶחֶם אוֹ עֵגֶה, שְׁעִשׂוּיִים מִחֻטָּה אוֹ שְׁעוֹרָה, וְשְׂאֵר מִיַּי מֵאֶכֶל, וּמִיַּי פְּרוֹת — תְּפוּחִים וְכִדּוּמָה, עָלָיו לֹמֵר בְּרָכָה בְּכוּנָה גְדוּלָּה; כִּי בָּזָה שְׂאֵדָם אוֹכֵל פְּרוֹת וְאוֹמֵר בְּרָכָה, וּמְבַרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בָּזָה מוֹצִיא אֶת הַנֶּשֶׁמָה הַמְּגַלְגֵּלֶת, וְלֵהֲפֹךְ — כְּשֵׁאִין אָדָם נִזְהָר לֹמֵר אֶת הַבְּרָכוֹת בְּכוּנָה, לֹא רַק שְׂאִינוֹ מְתַקֵּן אֶת הַנֶּשֶׁמָה הַמְּסַכְּנָה, אֲלָא גוֹרֵם לָהּ וְלוֹ הַפֶּסֶד גְּדוֹל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ מֵהַיּוֹם בְּשַׁעֲהַ שְׂאֵתָם אוֹכְלִים אֵיזָה פְּרֵי אוֹ שְׂאֵר מִיַּי מֵאֶכֶל, תֹּאמְרוּ אֶת הַבְּרָכָה בְּכוּנָה גְדוּלָּה מְאֹד; כִּי בָּזָה אֶתְּם עוֹשִׂים טוֹבָה לְנַפְשׁ הַמְּגַלְגֵּלֶת בְּתוֹךְ הַמֵּאֶכֶל הַזֶּה. וְזֶה יוֹעִיל לָכֶם, שְׁגַם אֶתְּם תִּתְעַלּוּ בְּרוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב): בְּשַׁעֲהַ שְׂאֵדָם אוֹכֵל, אִזּוֹ נַעֲשֶׂה יַחּוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ לְשְׂכִינְתִּיהָ אֶפְיִן בְּאַפְיִן, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (רוֹת ב, יד): "לֵעֵת הָאֶכֶל גְּשִׁי הַלֵּם", דִּיקָא בְּעֵת שְׂאֵדָם אוֹכֵל אֵיזָה מֵאֶכֶל, וּמִתְבוּנֵן בְּאֱלֹקוֹת שְׂיִשׁ בְּמֵאֶכֶל, נַעֲשֶׂה יַחּוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ, וְזוֹכָה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה. לְזֹאת צְרִיכִים לְהִזְהָר מְאֹד מֵהַ אוֹכְלִים, לֹא לְאֶכֶל שׁוֹם מֵאֶכֶל שְׂאִין עָלָיו הַכֶּשֶׁר טוֹב מְרַב יֵרָא שְׂמִים וִירָא אֱלֹקִים, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הָעֵרֶב-רֶב מְלָאוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם בְּשֵׁר פְּגוּלִים, בְּשֵׁר טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת.

בְּשֵׁר שְׂפָנִים, בְּשֵׁר הַחֲזִיר, בְּשֵׁר חַמּוּרִים וּגְמָלִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן, וּבְנֵי-אָדָם אוֹכְלִים אֶת זֹאת, אוֹ שְׂאוֹכְלִים מֵאֲכָלִים עִם הַכְּשָׁרִים מִפְּקָפְקִים, אוֹ מֵאֲכָלִים שֶׁלֹּא נָטְלוּ מֵהֶם מֵעֲשָׂרוֹת, אוֹ עָבְדוּ עֲלֵיהֶם בְּאֶסּוּר שְׂבִיעִית, אוֹ הִכְנִיסוּ בָּהֶם דְּבָרִים, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם חֵשֶׁשׁ נִבְלוֹת וְטָרְפוֹת, וְכִשְׂאָדָם אוֹכְלִים, רַחֲמָנָא לְצַלְן, זֶה מוֹרִידוֹ לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. לְזֹאת, אָנוּ רוֹאִים, שְׂאָדָם אוֹכֵל, וְאַחַר הָאֵכֵל הוּא חוֹטָא, וְאִינוּ יוֹדְעֵי מָה אַרְעָ לֹ?!" הֵייתִי יֵרָא שְׁמַיִם, לְבִי בְּעַר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רְצִיתִי רַק לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יְתָבְרַךְ, לְמִדְתֵי תוֹרָה, קִיַּמְתִּי מְצוּוֹת, וּלְפָתַע פְּתָאם נִכְנָסוּ בִי, רַחֲמָנָא לְצַלְן, סִפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פְּתָאם נִכְנָסָה בִי קְרִירוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן, מֵאִין בָּא דְבָר כְּזֶה?!" אֵלָּא מִחֲמַת שְׂאָדָם נִכְשַׁל בְּאֲכִילַת טָרְפוֹת וְנִבְלוֹת, אוֹ שְׂאוֹכֵל דְּבָרִים לֹא מִתְקַנֵּים, נְטוּלֵי מֵעֲשָׂרוֹת, אוֹ חֲרָשׁוּ וְזָרְעוּ וְקִטְפוּ בְּשֶׁבֶת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, גַּם זֶה גוֹרֵם לְאָדָם לְחַטָּא. עַד כִּדִּי כִּף גְּדֻלָּה הַשְּׁגָחְתּוּ הַפְּרָטִי פְּרָטִית שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם אָדָם אִינוּ נִזְקָר בְּמָה שְׂאוֹכֵל, זֶה מִחֲטִיא אוֹתוֹ. לְזֹאת אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז), שְׂאָנוּ רוֹאִים, כִּשְׂאָדָם אוֹכֵל, בָּא לוֹ אַחַר-כֵּן בְּלִבּוֹל הַדַּעַת, שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל לְגַמְרִי, וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), אֲשֶׁר יֵשׁ מֵאֲכָלִים

שְׂאִינָם מִתְקַנִּים, שְׁעַל יָדָם בָּא הָאָדָם לְבַחֲנֵת שָׁנָה, מִדּוּעַ? כִּי אִם אָדָם הָיָה מִתְבוֹנֵן בְּתוֹךְ הָאָכָל, וְהָיָה רוֹאֶה אֶת הָאֱלֻקוֹת שֵׁשׁ בְּתוֹכוֹ, אֲזִי הָיָה נִדְבָק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹכֶה לְהֵאֲרַת הַרְצוֹן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'): כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה, אֲזִי בְּאִמְצַע הָאָכָל מִתְלַהֵב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיֵּשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁאֵינּוּ יוֹדְעִים מָה רוֹצֶה, אֲלָא רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר לְכָל זֶה זוֹכִים, אִם אוֹכְלִים מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, וְאִם מִבְּרָכִים בְּרָכוֹת עַל כָּל פְּרִי וּפְרִי, וְעַל כָּל מֵאֲכָל הַטָּעוֹן בְּרָכָה מִבְּרַךְ לְפָנָיו וְלֹא-חֲתִירוּ, זֶה אֲשֶׁר מְבִיאוֹ לִיָּדֵי יִרְאֵת שָׂמִים. בְּשִׁבִיל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת לה.), כְּתִיב בְּמִקּוֹם אֶחָד (תְּהִלִּים כד, א): "לְהוֹי"ה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ", הֵינּוּ שֶׁכָּל הָאָרֶץ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִתִּיב בְּמִקּוֹם אֲחֵר (שָׁם קטו, טז): "וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי-אָדָם", הֵינּוּ שֶׁכָּל הָאָרֶץ שֶׁיִּכְתֹּת לְבְנֵי-אָדָם, הֲרִי יֵשׁ כָּאֵן סְתִירָה? וְעוֹנִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: לֹא קָשָׁה שׁוּם קִשְׂיָה, אֲלָא כָּאֵן קָדָם בְּרָכָה וְכָאֵן אַחַר בְּרָכָה; הֵינּוּ לְפָנֵי שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּרָכָה עַל אֲשֶׁר אוֹכֵל, אֵין זֶה שְׁלוֹ, אֲלָא שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרָגַע שֶׁעוֹשֶׂה בְּרָכָה — זֶה שְׁלוֹ. לְזֹאת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת שָׁם): אָסוּר לוֹ לְאָדָם שְׂיִהְנֶה מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה, וְכֹל הַנְּהַנְּה

מהעולם הזה בלא ברכה — מעל; כי על-ידי שאדם
מברך על כל מיני מאכלים שאוכל, בזה מוריד את
השכינה בעולם. ועל-כן כל הנהנה מהעולם הזה בלא
ברכה, כאלו גזל להקדוש-ברוך-הוא ולכנסת
ישראל, ונקרא גזלן, כי איזו זכות יש לנו לאכל איזה
פרי או מאכל? רק על-ידי הברכה שאנו מברכים
להקדוש-ברוך-הוא, אשר בזה אנו ממליכים את
הקדוש-ברוך-הוא על כל פרט ופרט של הבריאה, על
כל פרט ופרט של המאכל, על-ידי הברכה אנו
משרים את השכינה על הבריאה, וכך המאכל שיך
לנו. לזאת, בני ובנותי היקרים! דיקא בחמשה-עשר-
בשבת, שהוא ראש השנה לאילנות, עלינו להתבונן
על יפי הבריאה, שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן,
מרחם עלינו, נותן לנו לחם לאכל ומים לשתות וכו'.
אבל עליכם לזכור, שבתוך הפרי שאנו אוכלים, בתוך
הלחם והמים, שם ישנן נשמות קדושות, ועלינו
להתבונן מה אנחנו אוכלים. ואם אדם זוכה ומתבונן
על האלקות שיש בכל דבר, על-ידי-זה מעלה את כל
הבריאה אל הקדוש-ברוך-הוא, ומתקן את כל
הנשמות, שזו עבודת הצדיקים, שכל-כף דבוקים
בהקדוש-ברוך-הוא, עד שמעלים את כל הנשמות
המגלגלות לשרשן, ומביאים אותן לתקונן הנצחי.
לזאת, בני ובנותי היקרים! אל תחכו עד שתצאו מזה

העולם, ותצטרכו להתגלגל בגלגולים, אשר אין עוד
 ענש קשה לאדם מלהתגלגל בזה העולם בחיות, או
 באילנות, או באבן, ואת הצער הזה אי אפשר לתאר
 ולשער כלל. לכן, בני ובנותי היקרים! באו נחזור
 בתשובה עכשו להקדוש-ברוך-הוא. ואיך חוזרים
 בתשובה? אומר הנביא (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד
 הוי"ה אלקיך כי כשלת בעונך, קחו עמכם דברים
 ושובו אל הוי"ה"; אם אתם רוצים לשוב בתשובה,
 קחו דבורים, ותגידו להקדוש-ברוך-הוא, תאמרו לו
 יתברך, שאתם מתחרטים, כי עקר התשובה זהו ודוי
 דברים, וכל המרבה להתודות, הרי זה משבח —
 אומר הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א'). לזאת, בני
 ובנותי היקרים, עלינו להתבונן עכשו בחמשה-עשר-
 בשבת שהוא ראש השנה לאילנות, ולראות שכל
 הבריאה פלה זה אלקות, ואלקות זה הכל, ועלינו
 לחזור בתשובה שלמה להקדוש-ברוך-הוא, עלינו
 להתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהתבונן
 היטב מה קורה פה בזה העולם העובר הגשמי
 והחמרי, ותדעו היטב, אשר דבר גדול ודבר קטן אינו
 נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, אין
 שום טבע ומקרה ומזל כלל, אלא הכל בהשגחה, ואף
 שאנו רואים, שאלו הרשעים עושים חיל, ומסיתים
 ומדיחים כל היום וכל הלילה נגד התורה ונגד

המצוות, נגד יראי ה' והחרדים לדבר הוי"ה, אל תשימו לב, כי זה רק לנסותנו לראות אל מי נפנה — או אל הרשעים, הערב-רב, שאינם מבני ישראל, ונתערבו מהגויים ואמות העולם, או שנברח אל התורה והמצוות, נברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ונשמע בקול החכמים, המלמדים אותנו איך לקיים את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא. ורואים פלאי פלאות בזה העולם, אדם הולך ונופל על אבן, ומקבל מכה חזקה, וצועק: "אוי וי, רבוננו של עולם תעזר לי, כואב לי". מדוע צועק כך? אלא כתיב (חבקוק ב, יא): "אבן מקיר תזעק", באבן הזו יש איזו נשמה, שצריכה תקון, וכשאתה החלקת וקבלת מכה חזקה, וצעקת אז: "אוי, רבוננו של עולם, כואב לי, אוי, רבוננו של עולם, תשלח לי רפואה שלמה", בזה תקנת את הנפש שישנה בתוך האבן. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רכז): כשמוליכים את התבואה, מה אומרים אלו שפוגשים את הקוצרים הנושאים את התבואה: "ה' יעזר, ה' יעזר"; ובשעה שבני-אדם מזכירים שם השם על התבואה, בזה יש כבר תקון ועליה לכל הנשמות המגלגלות בתבואה, אבל אומר רבנו ז"ל, מה עם אלו הרשעים, שמסכנים מגלגלים בקוצים ובעשבים הצומחים על הגגות, שאף אחד אינו עובר שם, ויכולים לעבר מאות בשנים, ואין שם עובר

ארח, ומסכנות הנשמות, אשר אין להן תקון. וזה מה שאומר דוד המלך (תהלים קכט): "יהיו כפחציר גגות וגו', שלא מלא כפו קוצר וחסנו מעמר, ולא אמרו העוברים ברפת ה' אליכם ברכנו אתכם בשם ה'"; כי הנשמות המגלגלות בקוצים ודרדרים הצומחים על הגגות, אף אחד אינו עובר שם, ואין קוצרין אותן, על-כן אין מזכירים עליהן שם ה', ואזי אין להן שום תקון ועליה. וזה מה שאנו רואים דבר פלא, הולך אדם בשדה, ונתפסות מכנסיו באיזה קוץ ונקרעות, אם צועק: "איי, רבוננו של עולם, איזה הפסד זה", כבר יש תקון לנשמה המגלגלת בקוץ, כי יודע שאין מקרה, אין מזל ואין טבע, ואם הלך בשדה, ומעילו נתפס בקוצים ונקרע, יש בזה חשבון צדק, בתוך הקוצים ישנן נשמות קדושות ורוצות תקון, אם יש לאדם שכל וצועק: "אי, רבוננו של עולם, אין לי בגד אחר, מה יהא עלי?" אזי יש להן תקון, ואם אדם אינו זוכה לצעק, אזי מקבל שריטה בעורו, ונקרע בשרו ושורת דם, ומתחיל לצעק: "איי, איי, רבוננו של עולם, כואב לי, כואב לי, מה אעשה? הצילנו וכו', והוא אינו שם על לב מה זה ועל מה זה?! אלא יש כאן נשמות מגלגלות, ותפסוהו בבגדו, או בידו או ברגלו, וקבל מכה — הכל, כדי שיזכיר שם ה', ויעלה אותן. לזאת, בני ובנותי היקרים! לא נחפה עד

שְׁנַתְגִלְגַל בְּאִיזָה דוּמָם, בְּאִיזָה צוּמָח, בְּאִיזָה חֵי, וְאִז
 נִצְפָה שְׂיִבּוֹאוּ לְתַקֵּן אוֹתָנוּ. בְּאוּ נָשׁוּב עִתָּה בְתִשְׁבּוּבָה
 שְׁלֵמָה, בְּאוּ עִתָּה נְבִקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שְׂיַחֲוֶס וִירַחֵם עָלֵינוּ, וְנִזְכֶּה לְרֹאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ גְלוּי
 שְׂכִינָה, בְּאִפֶּן שְׂכַשְׂאֲנַחְנוּ אוֹכְלִים אִיזָה פְּרִי, נְכוּן
 שְׂבִפְרִי הַזֶּה יֵשׁ נְשָׁמוֹת, וְעָלֵינוּ לְרֹאוֹת לְתַקְנֵן. לְזֹאת,
 עָלֵינוּ לְבָרֵךְ בְּרָכוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פְּרִי
 וּפְרִי, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד בְּבְרָכוֹת הַנֶּהֱנִין. הִנֵּה אָדָם
 נוֹטֵל יָדָיו וְאוֹכֵל סְעֵדָה שְׁלֵמָה, וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּרַבְת-
 הַמְּזוֹן, עָלָיו לְהִזְהַר מְאֹד לְבָרֵךְ בְּכוֹנֵה גְדוּלָה, וּמִתּוֹךְ
 הַסְדוּר דִּיקָא, כְּפִי שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת
 אֲכִילָה, חֶלֶק ב', סִימָן ג'): עַל-יָדֵי בְּרַבְת-הַמְּזוֹן, נִתְּוֹדַע הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ הָעוֹלָם; בְּזֶה שְׂיִהוּדֵי מְבָרַךְ בְּרַבְת-הַמְּזוֹן, הוּא
 מְגַלֵּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל הָעוֹלָם
 כְּלוּ. וּמוּבָא בְּזִהַר הַקְדוּשׁ, כְּשְׂיִהוּדֵי מְבָרַךְ בְּרַבְת-
 הַמְּזוֹן, עָלָיו לְשַׁמַּח בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי בְּזֶה מִמְשִׁיךְ
 עַל עֲצָמוֹ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעָה. וְלָמָּה אָנוּ רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם
 עֲנִיִּים, לָמָּה אָנוּ רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים מֵעֲנִי, וּבְעָלֵי
 הַחוֹבוֹת רְצִים אַחֲרֵיהֶם? מִחֲמַת שְׂאִינָם נִזְהָרִים
 בְּבְרַבְת-הַמְּזוֹן. אֲשֶׁר עָלֵיכֶם לְדַעַת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! שְׂבְּרַבְת-הַמְּזוֹן זֶה דְּאוֹרִיטָא, מְצוֹת עֲשֵׂה
 (דְּבָרִים ה', י'): "וְאֶכְלֹתָ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכָתָ". בְּזֶה שְׂאָדָם
 מְבָרַךְ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מְגַלֵּה שְׂהַקְדוּשׁ-

חמשה-עשר-בשבת

ערה

ברוך-הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מהיום והלאה, אם אתם רוצים להיות עשירים בעשירות מפלגת, להזהר לברך ברפת-המזון מתוך הסדור ודיקא, וזו הברכה וההצלחה הכי גדולה, תנסו ותוכחו, אם תשמרו מאד אחר כל אכל שאתם אוכלים — לברך ברכות הנהנין, ואחר הפת תברכו ברפת-המזון מתוך הסדור, תראו איזה שפע ישפע עליכם, וכן מובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פח), שאדם צריך להזהר מאד, שלא לאכל פרי שלא נתבשל כל צרכו, וכמו שאסור לקוץ אילן קדם זמנו, שזה מאד מסכן, כי חס ושלום, יכול לאבד ילדים, כמו שאומרת הגמרא (בבא בתרא כו.), שאסור לתלש פרי קדם בשולו, וכן אסור לאכלו קדם גמר בשולו, כי יכול להזיק לו מאד לנשמתו, ולאבד נפשו על-ידי-זה; כי הפרי כל זמן שצריך לגדל, יש לו פח המושף, כי צריך חיות לגדל, ועל-כן בודאי יש לו פח המושף ביניקתו ובחיותו, וכשקוטפים אותו קדם בשולו, עדין יש לו פח המושף, וכשאדם אוכלו, יכול לקחת את הנפש ולהזיק לו. לכן צריכים להזהר איזה פרי אנו אוכלים, ודיקא בחמשה-עשר-בשבת, שהוא ראש השנה לאילנות, עלינו להזהר בזה, ולהתחזק ולא להתבלבל מכל אשר עובר עלינו

— בין בגשמיות ובין ברוחניות, כי כתוב (דברים כ, יט): "כי האדם עץ השדה"; האדם נדמה כמו עץ השדה. ומה אנו רואים? עומד אילן בשדה, מוציא פרות מתקים, פרות יפים, אבל אף אחד מאתנו איננו שם על לב, מה היו קורות האילן כל השנה; בחורף — הגיעו רוחות עזים, והסירו את כל העלים, הגיעו גשמים ושלגים, ונסו לשברו וכו', עובר על האילן קור עז, מתבוננים דרך החלון ורואים את האילן יבש לגמרי, עד שנדמה כי לא יביא פרות אף פעם, והנה בא אביב, ומתחיל להתאושש, וצומחים עלים, חולף חדש נוסף והאילן עטוף בעלים, ומברכים ברפת האילנות, רואים ניצנים ופרחים, ואחר-כך פרות יפים, וחושבים הנה האילן כבר מוציא פרות ראויים למאכל, והנה רואים בקיץ כל מיני רמשים הרוצים לכלות את האילן, כל מיני יתושים ותולעים מכרסמים בו, הצפרים נוגסים בפרותיו, ואנו אומרים: "אילן כה יפה, המוציא פרות טובים, מה יהיה אתך, הלא תכלה מהיתושים והמזיקים?" עם כל זאת, אדם מוריד את הפרות, שוטפם ומביאם לשלחן, ואומר ברכה להקדוש-ברוך-הוא, וטועם טעם פרי בשל, איזה טעם ערב יש לפרות! כך הוא האדם: עובר עליו בחורף ובקיץ כל מיני משברים וגלים, רוחות, גשמים ושלגים, רוצים לעקרו, ונדמה

שְׂמַאָדָם זֶה לֹא יֵצֵא מְאוּמָה, וְאִם כָּבָר מוֹצִיא פְרוֹת,
בָּאִים יִתּוּשִׁים וְתוֹלְעִים הַמְּאִימִים לְכַלּוֹתוֹ לְגַמְרֵי. עִם
כָּל זֹאת אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל. כְּאוֹתוֹ אֵילָן, שֶׁשָּׁשְׁבָנוּ
שָׁהֵנָה בָּא קִצּוֹ, וּבְרוּף הַשֵּׁם, אָנוּ יוֹשְׁבִים לְיַד הַשֶּׁלֶחָן
וְאוֹכְלִים אֶת פְּרוֹתָיו; בֵּן עַל הָאָדָם לְדַעַת, אֲף
שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו תִּהְיוּכּוֹת שׁוֹנוֹת: קִיץ וְחֶרֶף, חֶם וְקָר,
רוּחוֹת וּגְשָׁמִים, יִתּוּשִׁים וְתוֹלְעִים, עִם כָּל זֹאת אָסוּר
לְהִתְיַאֵשׁ, אֲלֹא לְזָכֹר שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא מְנַהֵג
עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, הַכֹּל זֶה
אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, וְזֶה הַלְמוּד שֶׁעֲלִינוּ לְלַמֵּד
עִתָּה בַּחֲמִשָּׁה-עָשָׂר-בַּשַּׁבָּט — לְהִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל
רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, לְהִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן בִּיפֵי
הַבְּרִיאָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁנֶּרְגִיל עֲצָמָנוּ לְהִסְתַּכֵּל
עַל יְפֵי הַבְּרִיאָה, אֲזִי דִיקָא נּוֹכָה לְהִיּוֹת כְּלִים לְהַמְשִׁיף
עֲלִינוּ הָאוֹר הָאֱלֹקִי, וּלְהַמְשִׁיף עַל כָּל הַבְּרִיאָה הָאוֹר
הָאֱלֹקִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נּוֹכָה לְהַחֲזִיר אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁכָלָם יִהְיוּ כְּלִים לְהַמְשִׁיף זֵיו
שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁזֶה תְּכִלִּית הַבְּרִיאָה,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עֵינֵי תַנְחוּמָא בְּחֻקְתֵי ג): מִיּוֹם שֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּף-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שֶׁתִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא מִתְאַוָּה לְגוֹר בֵּינֵינוּ, שְׁאֲנַחְנוּ נֶרְגִישׁ
אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁאֲנַחְנוּ נֶרְאָה אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁאֲנַחְנוּ
נִדְבֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְנִדְבֵק עֲצָמָנוּ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ; אֲשֶׁרֵי מִי

רעח

חמשה-עשר-בשבט

שזוכה להכניס דבורים אלו בתוך לבו ודעתו, ואז
יזכה לטעם טעם עולם הבא בעולם הזה, ואז טוב לו
כל הימים.

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!